

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru marele pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru de-care publicare.

Noblesse oblige.

Este obiceiul vechiu observat de statele civilizate, ca capii încoronați, când trec prin țeri vecine, și sunt invitați de domnitorii spre a fi oaspele lui, să fie întâmpinați de presă în mod simpatic. Acest obicei vechiu se impune ca detorință față cu capul unui stat vecin, cu care după spusa monarhului suntem în bune relațiuni ca vecini.

Salutând la asemenea ocazii cu simpatie pe suveranul vecin, împlinim un act de loialitate față cu monarhul nostru, care nu voiește ca oaspele seu invitat la palatul regal să fie luat peste picior.

Diarul guvernamental „Nemzet” numărul dela 11 Noevre a. c. st. n. edițiunea de seara întem-pină pre regele României Carol și regina Elisabeta cu următorul articol simpatic publicat la locul prim:

Budapesta, 11 Noevre.

„Afară cu streinii! În această devisă a transformat șovinismul românesc vechia devisă: afară cu jidani! Acesta e sensul ordinațiunii, despre care se ține că s'a introdus sau se va introduce cu privire la acuirea dreptului de proprietate. Știrile mai proaspete desmint existența acestei dispozițiuni desmint chiar și plănuierea ei. S'a indigetat însă astfel de fapte concrete, încât se recer desmintiri mai temeinice și mai de credință.

Nu este aici vorba numai de jidani, nu de eludarea tractatului dela Berlin ci despre mari principii internaționale. Este vorba despre solidaritatea popoarelor europene. Este de necreșut a și cugeta că România va cuteza să facă așa ceva, deși spre susținerea acesteia se citează fapte împlinite, casuri concrete. Aceasta ar însemna atentatul miciei României nu numai contra tractatului din Berlin, prin urmare contra Europei, ci și contra ordinii de stat din lumea modernă.

Există o veche lege engleză, în sensul căreia numai supuși engleză pot avea dreptul de proprietate la pământ englesc. În sensul acestei legi coroana este îndreptățită a lipsi de acest drept pe ori și ce strein, fie ajuns el la acest drept prin ereditate sau cumpărare, și aceasta pe baza dreptului patrimonial.

Legea aceasta fu îndreptată contra favoriților streini ai domnitorilor normani și hanoveri, ca să nu poată ajunge toate donațiunile în mâinile acestora. Ar fi obrăznicie și din partea Angliei chiar a rennoi această veche și mașteră lege, abstragînd dela

aceea, că este imposibilitate a și presupune astfel de casuri.

De două ori, de o sută de ori ar fi obrăznicie aducerea unei asemenea legi din partea României. Aceasta ar însemna a pune preste capul jidanilor afară de lege pre toți streinii. Aceasta ar fi atac la solidaritatea națiunilor, ar fi revoluție contra dreptului ginților în interesul reacțiunii spre evul mediu.

Privitoriu la jidani eschiderea lor dela dreptul de proprietate este interzisă nu numai prin spiritul timpului, ci, încât privește România, și prin Europa. În Berlin în această privință guvernul României a luat asupra-și obligament.

Nu mai suferă îndoială că în România este mare numărul jidanilor. Din cinci și jumătate milioane de locuitori, aproape jumătate milion sunt jidani, în proporția locuitorilor cei mai mulți jidani sunt în România. În proporție mai mulți ca în Russia. Această impregiurare ar trebui să îndemne pre guvernul și legislațiunea României la purcedere contrariă. Mulțimea de jidovime mai bine ar trebui contopită, decât prin respingere a o face inimic politic și social al României. Mai bine s'ar lucra când s'ar delătura păreții cei din mijloc, și nu s'ar ridica alții noi, neinvigibili. Antisemitismul, devenit principiu politic, politicește foarte mari pagube poate face României precând antisemitismul social provoacă numai neajunsuri sociale.

Aici însă e vorba de lucru mai mare ca și antisemitismul. Dacă este adevărat, că România cu scop de a elude tractatul din Berlin, a eschis în general, s'au va eschide pre toți streinii dela dreptul de proprietate, în acest cas România nemijlocit atacă toate statele europene. Ea atacă nu numai pe cei cari au iscălit tractatul din Berlin, și pe acestia personal, ci ea atacă pe toate țerile, cari au supuși în România.

În România sunt adecă fără jidani 200 de mii de streini, cu jidani cu tot deci aproape 700,000. Intre acestia înainte de schimbul teritorial din Dobrugea au fost 85,000 de slavi, 39,000 germani, 30,000 unguri (secui, ciangăi) 8,000 armeni, 5000 greci, 2000 francezi, 1000 englezi, 500 italieni, 2700 turci, poloni, tătari etc. Dacă deci România eschide pe streini dela proprietatea de pământ, eschide dela acuirea de avere mai multe mii de cetățeni ai tuturor statelor, și pre cei de acasă ai acestora dela dreptul de ereditate. Regele român s'ar denumi pre sine erede general al tuturor supușilor streini dacă confiscarea nu ar face superfluă întemeierea dreptului de caducitate al coroanei române, (ha

a confiscatio nem tenné fölöslegessé a román korona háromlasi jogának megállapítását.)

În special pre noi maghiarii, și și mai în special însă pre secuime o ar ataca nemijlocit această dispozițiune română. Ea ar fi egală cu despoierea secuilor și a ciangăilor nostri emigrați în România de drepturile lor. Ea ar fi egală cu stêrpirea din rădăcină a emigrării secuilor în România. Și fiindcă după slavi și germani dintre streinii din România maghiarii sunt cei mai numeroși, noi, guvernul nostru ar trebui să protesteze.

Ce triste rezultate ar urma și în privința economică din eschiderea streinilor dela dreptul de proprietate, abia mai începe vorbă. Dacă în România 200,000 de streini și 400,000 jidani (unde a rămas 100,000? R. T. R.) nu vor putea cumpăra pământ, prețul proprietății de pământ de odată cade la $\frac{1}{3}$. În cele mai multe casuri nu s'ar putea vinde absolut proprietatea de pământ. Și astfel agricultura română ar fi lovită de mare nenorocire. (??)

Însă ea nu poate fi lovită. Căci ceea ce nu ni se pare probabil — dacă în România în adevăr s'ar plănui sau eschiderea jidovilor, sau a streinilor dela proprietatea de pământ, sau — ceea ce este și mai neprobabil, dacă aceasta s'ar fi întemplat, atunci diplomația europeană ar face o așa presiune cu forță în București (oly kényszerítő nyomás) încât șovinismul românesc ar fi silit să recunoască, că nici mititelul regat român nu poate vătăma spiritul timpului solidaritatea popoarelor europene, și fundamentalele capitule ale dreptului internațional fără a fi pedepsit.

Și aceasta este marea norocire a României, căci altcum șovinismul boeresc ar aduce în mare primeșdii economice și politice mititelul stat român.

Până aci articolul din „Nemzet.”

Ne putem esplica și aparițiuni anormale în viața publică a unui stat. Ne esplicăm ușor insulta făcută regelui Alfonso, de cătră pleava din stradele Parisului. Am fi trecut cu vederea și aceea dacă studenții dela universitate demonstau pe strade la sosirea regelui României. Nu ne putem însă esplica această aparițiune unică în felul ei la presa guvernamentală, mai ales după elogiurile făcute de ministrul Kálnoky regelui României.

Prin asemenea limbajiu după a noastră părere este insultat în persoana oaspelui domnul de casă.

Disciplina în biserică.

Gherla în 11 Novembre st. n. 1884.

Domnule Redactor! Me simt îndatorat, a face la corespondența Ilustrissimului domn Ioan cav. de

FOIȚA.

O ambasadă de amor.

(episod din lumea bucureșteană.)

(Începere.)

— Ve înșelați doamnă, țisă Mărinianu cu convicțiune; amicul meu ve iubește pân' la nebunie și dacă se însoară, cauza trebuie să ve fie foarte bine știută. Uitați poate că dînsul e un om ruinat în finacele sale, și pentru a evita un scandal, o nenorocire....

— Cause financiare, da! aceasta e scusa stereotipă a tuturor bărbaților, cari voesc a se desface de un vechiu amor.

— Scusă frecuentă dar, durere, foarte îndreptățită.

Juna femeie surisă cu amărăciune.

— Ei bine, domnule, dacă indiscrețiunea d-voastre a mers pân' a ve însărcina de rolul periculos de avocat, ve rog să fiți și avocatul meu; să spuneți amicului, care va trimis, că doresc să vină în persoană pentru a-i grăi...

— Da, numai că el nu va voi să ve asculte, știind prea bine că vorbiți de minune și că la fine veți ave încă drept.

— Atunci cred, domnul meu, că am stêrșit-o..

Ion Mărinianu se convinsă, că e mai rău avocat precum s'ar fi creșut, se înclină și voia să iasă. Când era deja în ușă, juna femeie i mai țise:

— Spuneți lui Barbu, că-l uresc precum l-am iubit!..

— Lui Barbu? strigă Mărinianu uimit, cugetând că dînsa va ave poate doi amanți; dar, doamna mea, nu sînt trimis din partea lui Barbu, ci me trimite Lascar....

— Care Lascar?

— Lascar Orănescu.

Doamna căsii isbucni într'un hohot nervos.

— Domnule Mărinianu a-ți greșit poarta. Adresați-ve în vecinătate. Ah, dar aceea se va consola...

— Așa dar nu sunteți doamna Leonescu?

— Nu, sunt Negrilescu.

Și risul începî din nou, la care de astădată luă parte și Mărinianu din toată inima.

— Doamna Leonescu era femeia, care a fost aci când a țis venit.

— Înțeleg acum, țise Mărinianu depunîndu-și din nou pălăria, pentru ce mi-a țis portarul să viu sus, când am întreat de doamna Leonescu.

La moment Mărinianu și doamna Negrilescu deveniră cei mai buni prietini pe lume. Dînsa era

atât de fericită aflînd că nu și-a perdut amantul, că într'o espansiune de bucurie era p'aci să se arunce în brațele ambasadorului.

Dar, deodată ea și când i-ar fi venit o idee serioasă, o tristeță profundă se respîndi pe obrazul ei.

— Nu, acum numai pot fi fericită, țisă ea cu melancolie, și brațele-i cădură inerte în poalele ei.

— Farmecul omorului e distrus pentru totdeauna când acela e știut și de un al treilea...

Mărinianu o privi cu suprinde. Era ceva ire-sistibil în atitudinea ei de Magdalena căitoare. Se apropie de dînsa și o luă de mână cu fragezime.

— Cum, doamna mea, pentru că un galanton a aflat că ve consolați prin amorul, veți face scrupule de conștiință? A trecut timpul ervinelor plîngătoare; sunteți prea frumoasă pentru a plînge.

Doamna Negrilescu și ridică capul.

— Da, aveți drept. O femeie nu se poate condama cu totul, când ea a ascultat boldul inimei sale.

— O femeie nu se condamnă nici când doamna mea, avînd figura voastră adorabilă. „Belle figure, belle âme” a țis Lamartine.

— Sunt dar frumoasă, țise ea între lacrimi; nici n'ași fi gîndit-o.

Așa dar sunteți fericită prin Barbul d-voastre?

— Ah! fericită! foarte fericită!

Puşcariu, publicată în Nr. 126 al „Telegr. Român,” vr'o câte-va modeste observări, cari Te rog, să binevoeşti, ale publica în acelaşi preţuit diariu!

Pasagiul din corespondenţă despre aceea, că înaintea procurorului de stat nu-l poți mântui pre preot cu canoanele — îl trec cu vederea, neţinându-se de obiect; căci eu am vorbit de biserică, de judecată disciplinară în cele bisericesti, precum ori cine poate să vadă, şi am susţinut pe baza canoanelor positive principiul, că nici judecata nici disciplina în cele bisericesti, nu o pot exercita asupra arhierelui şi asupra preotului mirenii, respective foruri sau corporaţiuni compuse din mireni, — şi m'am provocat chiar şi la Statutul organic, unde exercitarea disciplinei este anume statorită între agendele senatului strict bisericesc (§. 121, p. 9).

În loc să se combată principiul acesta basat pe canoane eară prin canoanele bisericei noastre, în amintita corespondenţă se face provocare la dieta ţării şi la drepturile preşedintelui aceleia.

Să me ierte însă ori şi cine, că prin această provocare nu se combat şi nu se pot combate canoanele positive ale bisericei orientali! Eară dacă este să se facă reforme radicali în exercitarea disciplinei, în tot cazul mai potrivită ar fi provocarea la o altă corporaţiune bisericească d. e. la rom. catolici, sau — fiind vorba de liberalism în constituţiune, — la reformaţi. Dela dieta ţării sau dela reformaţi luându-ne exemplul şi argumente, — apoi da! atunci se pot face şi în biserică noastră ori ce reforme; numai cât canoanele şi unitatea cu biserică orientală unde rămân?

Ilustr. domn I. cav. de Puşcariu se provoacă mai încolo la conciliile ecumenice, cari încă au exerciat disciplină chiar şi asupra patriarhilor.

Aşa este! Însă aci se potriveşte, să distingem bine lucrurile! Poftescă ori cine a căuta, „în cărţile sântilor părinţi” şi a-mi spune, din cine a fost compuse acelea concilii?

Va afla, că acelea concilii au fost compuse numai din arhierii cu sutele şi din reprezentanţii sau plenipotenţiaţii lor tot din cler, dar nici decum nu şi din mireni. O astfel de corporaţiune — conciliul ecumenic — în sensul canoanelor — cari acelea corporaţiuni le au făcut — au avut dară drept, să exercite şi disciplina chiar şi asupra arhierilor, au avut dreptul a judeca şi în lucruri dogmatice etc. Doară nu va pretinde congresul şi aceste drepturi pentru sine.

Aşa dară sinodul ecumenic nu se poate asemena nici decum cu congresul nostru bisericesc — compus în parte mare de mireni, — şi provocarea la sinodul ecumenic este un argument tocmai pentru principiul susţinut de mine pe baza canoanelor, exercitarea disciplinei asupra arhierilor şi preoţilor.

Cu privire la forurile normate în Statutul organic eu nu am dis, ca persoanele singulare dela Consistoriu să se tragă sub disciplina mai întâiu a scaunului protopresbiterial, ci enumerând aceste foruri, apriat aşa am dis, că şi persoanele singuratic ale consistoriului sunt supuse acestor foruri după o competenţă a forului, ceea ce cred, că aşa trebuie să o înţeleagă ori cine, că d. e. pentru un membru al Consistoriului este competent consistoriul respectiv diecesan sau metropolitan — căruia aparţine, — a forma forul de prima instanţă. Nici nu este neapărat de lipsă, ca d. e. pentru membrii consistoriului metropolitan să fie trei foruri, căci precum în proiect se statoroseşte pentru arhierii

numai un for în prima şi ultima instanţă, aşa pentru acei membrii consistoriali pot fi şi numai două foruri, şi adecă al doilea şi ultimul sinodul episcopesc, sau un alt for suprem, dară pentru membrii clericali compus în sensul canoanelor numai din preoţi.

În corespondenţă se recunoaşte potestatea judecătorească şi disciplinară a arhierelui. Aceasta nici nu o poate trage nime la indoială. Arhierel îşi are în sensul canoanelor şi în cele disciplinari drepturile sale arhieresti şi drepturile sale ca preşedinte al consistoriului. Întrebarea este numai că în sensul canoanelor oare arhierel este un for subordonat consistoriului sau, sau cum? — Dacă în proiect se statoroseşte, că în cele disciplinari arhierel — metropolit este 1-a instanţă, şi consistoriul metropolitan este a 2-a instanţă, atunci urmează, că consistoriul stă preste arhierel sau.

Aceasta în sensul canoanelor cred, că nu poate să fie aşa, căci arhierel şi consistoriul sau una sunt; acela este preşedintele conducătoriu, este capul acestuia.

Aceasta o arată şi întăreşte şi canonistul Şaguna în dreptul canonic §. 164. pag. 130, când dăce „arhierel exerciază potestatea sa judecătorească cu consiliul (sinedron, consistoriu) presviterilor sei eparchiali, spre ce scop trebuie să aibă un corp judiciar constătătoriu din cei mai inteligenţi şi esemplari membrii ai clerului.” Prin urmare nici în cele disciplinari nu poate fi consistoriul for preste arhierel, carele este capul, ci este de lipsă o corporaţiune mai înaltă.

Eu dară stând pe baza canoanelor positive ale bisericei orientali susţin, că nici în cele disciplinari „nu sau dat preoţilor (de rând), nici mirenilor, să judece pre arhierel, nici mirenilor să judece pre preot” nici chiar în calitate de funcţionar bisericesc.

Dacă cineva se va pune pe baza canoanelor şi cu canoanele bisericei noastre me va putea combate şi convinge despre contrariul, voi dăce „peccavi”; până atunci însă din partemi dăci et salvavi animam meam, eară de altă parte videant consules — — — căci „est modus in rebus, sunt certique denique fines quos ultra citraque nequit consistere rectum.”

Titu V. Gheaja.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.”

De sub Căţinaş, în Octomvre 1884. Domnule Redactor! Nu odată s'a accentuat în coloanele „Tel. Rom.” că menirea funcţionarilor administrativi, în deosebi a pretorilor, nu este a se ocupa exclusiv numai de incassarea dărilor; ci că au şi alte probleme destul de importante de implinit, precum: îngrijirea de moralitatea publică, de bunăstarea scoalelor, de facerea şi conservarea drumurilor de comunicaţiune şi altele.

Cu durere însă trebuie să mărturisim, că în acest timp de grea ispită pentru popor, prea puţini bărbaţi de inimă întălmim, cari autoritatea lor oficială să o folosască spre binele obştesc.

Luăm de exemplu cercul romantic şi curat românesc al Săliştei.

Ce n'ar pute isprăvi aici un pretor zelos, dacă şi-ar şti îndrepta atenţiunea asupra lucrurilor folositoare şi de interes public fiindcă, atât comunele, cât şi locuitorii preste tot, se bucură relativ de o stare bună materială!

Juna femeie se eliberă şi refugiu în cabinetul ei detoaleţă. Mărinianu nu era omul; de a rămâne în jumătate cale: el urmări doamna Negrilescu care şi reajustă părul.

— Pentru ce încuaţi uşa? dăse ea vedând că Mărinianu a tras zăvorul înainte.

— Pentru că am venit şi eu să-mi fac frisura. Ea voia să easă dar el o reţinu cu forţă.

— Voiţi să strig, să chiem ajutor, esclamă doamna Negrilescu cu indignare; e o tiranie ce faceţi o...

Voia să mai grăească dar gura-i i s'a astupat prin un sêrut.

Întrăcea musafira sosită, căreia i s'a urit de a sta singură în salon, se pusă la pian şi atacă valsul „Roselor.”

— O tură de vals, dăse Mărinianu apucând pe juna femeie de brâu.

Apoi când a resonat şi ultimul suspin al valsului. — Vai dumnezeule! dăse deodată dna Negrilescu, dar musafira mea...

— Dar ambasada mea... adauge don Juan de Mărinianu.

Sibiu, 1-a Noemvre 1884.

Masca-de-Fier.

Actualul pretor însă pare a fi mai mult omul biuroului, decât al administraţiunei, se fereşte a veni în contact cu poporul, dela care ar pute afla în mod genuin păsurile şi trebuinţele lui. Toate informaţiunile despre starea cercului sau le trage prin intermediul primarilor, şi mai ales a notarilor, cari nu toţi, şi nu totdeauna pot ori voiesc să raporteze adevêrul, având şi dênşii multe cusururi.

Stând lucrul astel, aproape tot ce avem bun în acest cerc, edificii pompoase de scoală, lefi sistemisate din alodiile comunale pentru înveţatori, drumuri de comunicaţiune şi alte îmbunătăţiri, dătează de pe timpul, când acest cerc îl conduce senatorul Fleischer, sas de origine, ca inspector; ear în fruntea tractului stete Hannia, cari ambii mergeau mână în mână în afacerile mai însemnate administrative şi de cultură.

De aceea impuneau poporului în mod atât de binefăcător.

Acest timp nu-l va ajunge cercul, nici rezultatele acelea nu se vor repeta în veci sub „Triarchia” de ađi: Bran-Michel-Benigni; căci în adevêr, din cesti 3 nu ştim care dăce rolul în cancelaria preturei din Sălişte.

Apoi influinţa protopresbiterului pare a se fi terminat de odată cu votarea dênşului asupra actualui pretor. Aceasta reese din comparaţiunea, ce lăsăm să urmeze.

Pe timpul lui Hania-Fleischer, se încăpăţinase judele din o comună, şi nu voia să elibereze înveţatoriului rata curentă din salariu. La intrevenirea protopresbiterului făcu inspectorul cercului energica dispoziţiune, în cât înveţatoriul şi primi rata în termen de 24 de oare.

Astăđi în aceeaşi comană, se încăpăţinează notariul, şi înveţatorii nu-şi pot scoate salariile nici de pe anul scolastic trecut!

Pe la anii 1868—9 se ridică în o comună din acest cerc un edificiu de scoală pompos cu intemiri de sale pentru înveţământ, cum şi de odăi pentru locuinţa înveţatorilor.

În anii 1883—4 ocupase acest edificiu notariul comunal drept cuarţir de locuinţă pentru sine, şi pentru familia sa constătătoare din membrii cuvântători şi — necuvântători, şi numai cu greu i succese inspectorului districtual de scoale să capaciteze pe şeful cercului, că aşa ceva nu se cuvine.

Scriitoriul pretorului, care încă face parte din „triarchie,” a rămas însă până ađi necapacitat.

Din altă comună se înaintează la pretură arătări preste arătări, că diregătoria nu manipulează corect şi conştienţioşi cu averea comună, că face spese nejustificate, apoi că alodiul e în pericol se peardă o pretensiune de preste 2000 fl. şi altele.

Pretorul apucă urgie pre denunciati, pândeste prilejul cum să le moaie cerbicia prin pedepse. Apoi punctele mai mărunte din arătări, le consideră de bagateluri şi le respinge; ear pentru asigurarea pretensiunei pune primăriei termen de trei luni de şile. Deregătoria doarme, lunile trec. Se interpelează pretorul din nou. Întrăcea cel cu pricina, fiind şi el membru în deregatorie, şi vede de treabă, se dă bancrot; ear comuna are să... sufle în păsat.

Deşi din incidentul descris primariul şi cu notariul sunt amenintiaţi din partea Vicecomitelui cu cercetare disciplinară pentru neglijenţa în oficii: totuşi pretorul află cu cale a-i da aceluiaş notariu laudatoriu măgulitoriu, numindul model de notariu. Să-i fie de bine.

Locuitorii din comună îl cunosc cu mult mai bine, decât şeful seu, cât plăteşte; fiind-că anevoe se va găsi aci suflet de om, bărbat ori femeie, să fi scăpat neîntruntat, nebatjocorit, nepălmuit sau barâm nesuduit de el, fie în cărcimă, fie în cancelarie.

Apoi chiar şi copii se tem de el de când a puşcat din curtea scoalei paseri de pe crucea turnului, fiind preotul în biserică la spovedanie în săptămâna patimilor! Model de cărturariu şi ampioiat comunal!

Pretorul le ştie bine acestea şi, pentru ca să facă şi dênşul ceva, porneşte goană asupra aceloră, cari i-au aşternut astfel de arătări dejudecându-i sub diferite preteceste — legile de ađi sunt tare bogate în paragrafi — la amende în bani. Şi pentru ca nu cumva să scape victimele, le estrada sentinţele în limba statului, pe care nu o înţeleg şi le scurtează cât se poate termenul de recurs. Vai de hoţul de păgubaş!

Toate acestea se fac însă cu calcul şi după un plan bine chipsuit, ca opoziţionalii, chiar şi de pe sate, între cari figurează mai ales preoţii şi înveţatorii, să se iose în de bine cu micii tirani dela cărmă, ori dacă nu, barâm să tacă; fiindcă aşa este croit sistemul actual de guvernare de sus până jos.

Nu cercetez asupra scopului, dar mijloacele sunt cât de rău alese; că de vom tăce noi, vor striga pietrile.

Stan Păpitu.

Şi ca şi când ar voi să dea mai multă espreşiune afirmării sale, busale ei roşie se mişcau cupidios.

— Ei bine doamna mea, de oare ce sunteţi atât de fericită trebuie să ve îmbrăţosez, aceea-mi va aduce noroc.

Doamna Negrilescu se apăra, dar Mărinianu o strinsă cu forţă la piet.

— Numai o sêrutare frăţească, nu e drept? dăse ea aruncându-şi capul înapoi.

— Da una frăţească, răspuse Mărinianu sêrutând-o drept pe buze.

Doamna Negrilescu era una din cele mai lucruriante fiinţe, pe cari le-a născut ţeara Moldovei, şi se ştie, că Moldova trimite Bucureştilor cele mai frumoase doice. Ca fata unui arendar de moşii foarte avut, ea nu s'a măritat după bărbatul ei, decât pentru rangul lui de colonel şi senator român. Din întâmplare domnul senator era unul dintre acei oameni, cari trăesc pentru a trăi, fiindcă deita „Pasiune” nu li-a suris la leagănul lor.

Mărinianu ţinea încă tinera femeie rezămată la pept. Sunt magnetisme despotice, cari încatenează şi subjugă femeile: Mărinianu pare a fi avut acest magnetism.

În acest moment timbrul portarului resună odată, anunţând o vizită femeiască.

†
Alesandru Gavra,

director în pensiuie al preparandiei române greco-or.
din Arad, cavalier al ordinului Francisc-iosefin etc.

În urma unui morb îndelungat trecu la cele eterne Marța trecută dimineața la 8 oare. Astfel se depărtă din mijlocul nostru unul din acei venerabili bătrâni, care în timpuri grele lucră din resputeri la înaintarea neamului românesc.

Știrea despre trecerea lui din viață nu surprinse mult pe nimenea în vederea faptului, că dânsul de opt ani acum, dupăce obosit de o muncă grea și îndelungată sub sarcina greutății anilor trecuse în meritatul stat de pensiuie — încetase dela ori ce activitate. Cu toate acestea în momentul despărțirii mare a fost durerea tuturor românilor bine simțitori, pentru că mare este tributul de recunoștință cu carele i detorește biserica și națiunea repostatului.

Spre a pute aștepta viața și activitatea repostatului în Domnul, trebuie să ne revocăm în memorie timpul și timpurile, în care a trăit, și a lucrat dânsul pe terenul cel mai greu, cel mai obositor și doară cel mai nemulțămătoriu: pe terenul educațiunii neamului românesc. Spre a putea face aceasta, trebuie să ne uităm în cartea cea mare, în istoria culturii românilor din Ungaria și Banat.

Nu avem până acuma aceasta carte, de aceea ne vom încerca a da o schiță scurtă din aceasta istorie, încât ne-am putut câștiga unele date.

Era pre la finea secolului trecut, când la noi în țară se formase un curent favorabil scoalei și instrucțiunii.

Se începuse a se ridica scoale prin comunele mai mari sub inspecțiunea unor inspectori districtuali, denumiți de guvern. Lipsea însă cu totul personalul, din carele se se denumească învățători cu pregătirile trebuincioase.

Drept aceea spre a pute veni în ajutoriu scoalelor greco-orientale din Ungaria și Banat, pre la începutul secolului present Imperatului și Regele de pia memoria Francisc Intâiu, încredință unui bărbat de autoritate de religiunea noastră, carele locuia în Viena cu numele Nestor Ioanovicu, ca să-i facă un plan, cum s'ar pute ridica aceste scoale.

La sfatul numitului Nestor Ioanovicu, Imperatul-Rege Francisc Intâiu decretă infiențierea a trei preparandii pentru tinerimea gr. or. și anume: una în St. Andrei cu limba de propunere sârbească, una în Pesta cu limba de propunere grecească; ear a treia în Arad cu limba de propunere română, și pentru susținerea acestor scoale se introduse tot prin grația numitului monarch aucta scolară, eiectată pre populațiunea gr. or. Tot spre acest scop se introduse în biserici tasul al treilea. Venitele din auctă și din tasul al treilea se trimeteau la Pesta, unde se administrau prin epitropia fondurilor bisericesti și scoale comune.

În urma acestei dispozițiuni maiestatică se deschise în 3 Noemvre anul 1812 preparandia română din Arad — denumindu-se de profesori Ioan Mihuț, Demetriu Cichindeal, Dr. Iosif Iorgovicu și Constantin Loga Diaconovicu.

Multă vreme avu să lupte aceasta scoală cu mari greutăți. Nu avea localul seu propriu, ci prelegerile se țineau în locale închiriate, ear în cler, mai cu seamă în clerul înalt, carele precum se știe pre atunci era parte mare de altă naționalitate, se formase un curent cu totul contrariu acestui tiner institut de cultură.

Zelul profesorilor însă, activitatea lor, condusă de inime adevărat românești, delătură încât se putu aceste greutăți, și făcu ca scoala să-și urmeze cursul ei, crescând aci în fiecare an mulțime de tineri preparați pentru cariera învățătorească.

La anul 1821 murind profesorul Dr. Iosif Iorgovicu, deveni vacanta catedra de matematică și de pedagogie; și în locul dânsului fu denumit de profesor ténérul Alesandru Gavra.

Dânsul a fost născut la anul 1798 în Oradea-mare din părinți cu dare de mană. Studiile gimnasiale și juridice le-a făcut în Oradea-mare într'un timp cu fericitul Emanuil Gojdu. După absolvare intră în serviciu ca cancelist salariat la comitatul Biharei.

În acest post ténérul Gavra nu se simția bine, și de aceea schimbă cariera, și trecu în postul de profesor la preparandia din Arad, și alătura cu colegii sei lucra și noapte pentru ridicarea acestui institut.

Muncă grea și obositoare era aceasta în nește timpuri, când profesorul nu avea să lupte numai cu greutățile, ce le întâmpină educatorul în genere, ci avea tot deodată a suporta și necasurile, ce proveneau din dese fluctuațiuni și schimbări, prin care a trecut patria noastră.

Ori cum a fost timpurile, și ori cum a lucrat repostatul și colegii sei, faptul este, ca dânsii la intrarea în viața constituțională neau predat aceasta scoală, ca o scumpă ereditate, și când am putut să lucrăm, și să ne mișcăm mai liberi pe terenul instrucțiunii, am aflat un fundament, pe carele să putem clădi mai departe edificiul instrucțiunii noastre elementari. În aceasta are fără îndoială mare merit repostatul Gavra.

El ca profesor și dela anul 1864 după moartea fericitului Ioan Popovicu ca director se distingea prin punctualitate, răbdare și iubire față de elevi. Prin aceste însușiri, precum și prin un serviciu îndelungat de 55 de ani și-a făcut loc în istoria culturii poporului român, și nimenea nu va putea scrie istoria dezvoltării poporului nostru din aceste părți — fără să emintească și numele lui

La puținii oameni le este data să ajungă în oficiu unu timp de 55 de ani de serviciu cu onoare. Puținii oameni pot dice despre sine cuvintele cari le rostii repostatul cu ocaziunea trecerei sale în pensiuie, când la solenitatea ce se ținu la institutul pedagogic teologic la începutul anului scolaru 1876/7 la despărțirea dânsului de aceasta scoală — cu ochii plini de lacrimi rostii cuvintele:

„Adio institut cinstit,
Remâni dulce fericit
Cincideci de ani și-am servit
Și cu cinci te-am dăruit
Fie-n lume lăudat
Tot cât eu am semănat.”

Astfelu repausatul eși din aceasta lume ducând cu sine convingerea, că în viață și-au implinit deroțina.

El a trecut în altă lume, după ce a vădut aici pre pământ, că scoala, careia a servit a făcut în timpul din urmă progres, precum dânsul în tot timpul serviciului seu îndelungat n'ar fi putut spera și aștepta după împregiurările, în cari a trăit și a servit; și astfelu a dus cu sine acea mulțămire, că următorii lui în serviciu se găsească în condițiuni mai favorabile, și scoala aceasta va înainta, și va deveni un puternic foculariu de cultură pentru poporul român din aceste părți.

Inmormântarea repausatului se întemplă Joi după ameași. La serviciul funebru, oficiat de parintele protopresbiter tit. Ioan Rusu, ieromonachii Augustin Hamsea și Vasiliu Mangra preotul Gavriil Bodea și protodiaconul Ignatiu Pap — era de față Prea Sântia S'a parintele Episcop Ioan Meșianu membrii consistoriului eparchial, corpul profesoral al institutului pedagogic-teologic dimpreună cu elevii acestui institut, o mulțime de inteligenți români și streini, între cari era și inspectorul regiu de scoale Petru Kerner, și inspectorul scoalelor orașului Arad Stefan Simay.

Cu aceasta ocaziune ieromonachul Augustin Hamsea ținu un discurs, în carele schița pre scurt viața repausatului, și dete expresiune tributului de recunoștință, cu carele i detorește biserica și națiunea. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată!
„Biserica și scoala.”

Avis.

Amicilor și cunoscuților, pre cari n'am avut fericirea a-i întâlni în persoană, le dic rămas bun pe calea aceasta.

Sibiu, 1/13 Noemvre 1884.

Nicolau Ivan,
preot-catechet la institutul corecțional în Aiud.

Telegramă.

Telegramă originală a „Tel. Rom.”

Bereczk, 1/13 Novembre. Lyka Dóme, candidatul opozițiunii moderate, în urma atitudinii active decidătoare a unei părți a românilor, rămas fără contra-candidat, astăzi la noua alegere fu aclamat de deputat dietal. Speranțe iluzorii!

Varietăți.

* (Sosirea M. M. L. L. la Viena.) Cetim în „Monitorul oficial.”

„Duminecă dimineața, la 28 Octobree, MM. LL. Regele și Regina a sosit în deplină sănătate în Viena, venind de la Nuremberg, unde stătuse o di pentru a visita frumosele musee ale acelu oraș.

„Cu toate că Majestățile Lor dorea să fie cel mai strict incongnito în timpul șederei în Viena, AA. LL. II. și RR. Archiducele Rudolf și Archiducesa Stefania s'a aflat la gara calei ferate pentru a-i întâmpina și a-i conduce în trăsuri de curte la hotelul Munsch, unde Majestățile Lor hotărise să-și ia apartamentele.

„Majestățile Lor fură primite la gară de legațiunea regală și de colonia română.

„Un mare prând fu dat de AA. LL. II. și RR. Archiducele și Archiducesa în onoarea Regelui și Reginei României în castelul imperial. La acest prând a asistat Esc. Sa comitele de Kalnoky, ministru afacerilor streine, care a sosit înadins din Pesta pentru a complimenta pe Majestățile Lor, precum și ministru legațiunii române, atașatul militar român și mai mulți oficeri de cavalerie ai armatei noastre.

„Seara Majestățile Lor, însoțiți de AA. LL. II. RR. Archiducele Archiducesa, a mers la Operă.

„Astăzi, Luni, va fi un prând la Laxemburg și mâne, Marți, Majestățile Lor, vor porni cu trenul de dimineața spre Pesta pentru a visita pe M. S. Impăratul Austriei și rege al Ungariei.

„Seara Majestățile Lor vor lua trenul accelerat spre Verciorova, unde vor sosi Mercuri dimineață.

„De acolo un tren regal va aduce pe Majestățile Lor în capitală.”

* (Regele și Regina României) au sosit din Viena cu trenul accelerat în 30 Octobree la 1 oară și 44 minute în Buda-Pesta. Au avut o primire splendidă, la care a luat parte și Măestatea Sa regele și împăratul nostru Francisc Iosif în persoană. Deja la 1 oară gara va avea un aspect pitoresc. Pe peronul în podobit cu diferite covoare ocupau loc pe lângă notabilitățile militare, dignitarii îmbrăcați în costum național maghiar. Pentru primire a fost postată la gară o companie de gală din regimentul (86) Stubenrauch; soldații aveau chivererele împănate cu ramure de brad. Intre cei adunați spre bineventarea părechei regești au fost: Coloman Tisza, ministru președinte cu pieptul decorat cu ordul stelei României, contele Edelsheim Gyula, comandant suprem, contele Stefan Szapary, comitele suprem al comitatului Pest-Pilis Solt, Carol Gerloczy, vice-primar, Carol Hieronymi, directorul căilor ferate ces. reg., Littmann, șef de gară, Gabrianyi, general, personalul consulatului româniei etc. etc. Ceva după jumătate la doană au sosit M. S. regele Francisc Iosif la gară, regele purta costum de general de cavalerie pe piept cu ordul stelei României. A ținut o mică revistă preste compania de gală.

La 3/4 la 2 s'a dat signalul sosirei trenului accelerat. Musica militară a intonat imnul românesc. După oprirea trenului și dupăce s'au coborât de pe tren oaspeții, regele nostru s'a apropiat de tren, a sêrutat mâna reginei României Elisabeta, carea cea dintâiu a părăsit vagonul. Imbrăcămintea ei consta din un costum negru de călătorie și dintr'o bundișoară. Francisc Iosif i-a întins brațul a condus-o în restaurațiune, după aceea s'a reîntors spre a primi pe Carol, căruia i-a strins mâna. Regele României purta costumul de colonel al regimentului austriac al cărui proprietar este. Maiestatea sa regele nostru, după felicitările reciproce, a prezentat regelui Carol pe Coloman Tisza și pe ceilalți dignitari, cu cari regele Carol a conversat cu multă bunăvoință. În fine au părăsit gara și s'au suit în calesele curții. În prima caleasă ocupau loc ambii regi, în a doaua regina României cu domnișoara Natalia Romalo, dama ei de curte. În a treia caleasă ședea contele Mondel lângă maiorul Casmir, care purta costum francez. Afară de ei au mai sosit în capitală generalul Crecean și Rosetti. Calesele au fost întâmpinate pe strade de mulțime cu strigăte de „se trăească”. Părechea regală au fost aședată în apartamentele menite pentru ei ale palatului regal. După puțină restaurare regina a binevoit a primi pe archiducesa Maria Valeria și pe archiducesa Bavariei pe Amalia. Oficios au asistat la prândul dat în onoarea regelui și a reginei baronesa Branka, contesa Kornis, dama de curte Romalo, Coloman Tisza, ministru președinte cu soția, ministru de esterne contele Kálnoky, contele Bylandt, ministru comun de rebel, ministru br. Orczy, contele Andrassy, br. Edelsheim Gyulai, ducele Lichtenstein Rudolf, baronul Mondel adjutant, baronul Popp, baronul Nopcsa, contele Christaloigg, baronul Fliessen, Casimir, Rosetti, Pápay, consilier de curte, dr. Mayer, spiritualul de curte și oficerii garde regale. După prând regele s'a dus cu înalții sei oaspeți în operă. Aici la dorința espresă a regelui nu li s'a făcut nici o primire oficioasă. Regele încă de timpuriu i-a făcut cunoscut contelui Podmániczky Frigyes, că ar dori să cerceteze opera și chiar pentru aceia nu și însinuă participarea. De atunci logia streinilor tot deauna sta la dispozițiune. De astădată s'au luat măsuri extraordinare din partea intendaturii operei ca înalții oaspeți să fie pe deplin satisfăcuți. Regina României a fost cu foarte mare atențiune până la cele mai mici amenunte petrecute în operă. Înalții oaspeți au fost prezenți până aproape la finea actului al 3 lea, la care — din cauză că nu era mult până la timpul plecării — nu au putut lua parte. La 10 oare au luat înalții oaspeți rămas bun dela archiducesa Maria Valeria și dela

ducea Amalia și au părăsit împreună cu M. S. logia. La 10 oare 10 minute au sosit la gară. La 10 oare 13 minute au eșit pe peron și au luat rămas bun dela regele nostru. După 2 m. trenul au plecat. Multime de oameni au fost la gară, care a felicitat pe înalții oaspeți cu strigăte entusiaste de „să trăească” exprimate de românii din capitală.

Paralel cu această strălucită primire este de tot drastică ținuta presei guvernamentale.

Avisăm pre cetitori la articolul reprodus la locul prim în ziarul nostru.

* (Statua lui Rousseau.) In unul din numerii trecuți ai ziarului nostru am fost comunicat după „Adevărul”, că s'a constituit un comitet la Paris pentru a ridica monumentul decretat gloriei lui Rousseau de către adunarea națională din 1789.

Același ziar într'un număr mai proaspăt ne face împărtășirea, că apelul făcut către presa universală de comitetul parisian pentru ridicarea unei statue lui Rousseau, a fost auzit.

In Italia, Elveția, Honduras, s'au format comitete pentru facerea de subscripții.

La Belgrad, ține numitul ziar, societatea sârbă de științe s'a constituit sub președința dlui O. Vasilievici, consilier de stat și fost ministru de instrucțiune publică, un comitet central de subscripții. Acest comitet a și publicat prin organul oficial un

prea călduros apel, pe care l'a reprodus toate zăarele sârbești.

Comitetul din Paris amintește publicului, că subscripțiunea este deschisă în localul seu pe bulevardul Haussmann Nr. 153.

* (Naștere.) Macrobius scrie, că în vechime pe copii îndată după naștere îi culcau pe pământ și implorau dela ceriuri asupra lor darurile pământești.

Românii cei vechi și grecii îi culcau pe scut (pavază). Lacedemonienii însă nu numai că o practicau aceasta față cu cei vii, dar și pe cei morți îi duceau la groapă pe scut.

Tracii îl încungiurau pe noul născut, îl deplângeau și i spuneau, câte va avea să sufere în lume; pe cei morți îi îngropau cu veselie, spunându-le de câte rele au scăpat.

Brachmanii, țineau consiliu asupra copiilor născuți, și vizitându-i membrele decideau, că de ce fel de dispozițiune spirituală are să fie, și dacă îl aflau de o dispoziție bună îl dedeau la învățătură, ear la din contră îl omoreau.

* (Cholera în Paris) ia din ce în ce dimensiuni tot mai mari, drept aceea ministrul de rebel al României a comunicat tuturor ofițierilor români, cari se află acolo la studiu, că le pune la dispozițiune suma necesară pentru reîntoarcerea lor în țară.

Precauțiunea ministrului se nu ne surprindă de loc, căci numai în 11 Noembrie au fost 152 de casuri clorice din cari 56 urmate de moarte afară de spitale.

* Foile din România anunță, că mai mulți licențiați în drept ar fi luat inițiativa pentru formarea unei societăți juridice. In această societate se vor tracta chestiuni economice și juridice, eschidându-se ori-ce alte discuțiuni. S'a ales deocamdată un birou provisoric.

* (Încă o foaie.) În Craiova a apărut un nou ziar sub titlul: „Alegătorul român”. Această fociu a apărut însă numai pentru câteva zile. El va „apare pe tot timpul cât vor dura alegerile” și se împarte gratis.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 13 Noembrie n. 1884.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	123.15	123.—
Renta de aur ung. de 4%	93.65	93.70
Renta ung. de hârtie.	89.35	89.25
Renta de aur austriacă	103.75	103.50
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	98.30	97.75
II emisiune de obligațiuni de stat dela drumul de fer orient. ung.	119.—	119.—
Datorie de stat austriacă în argint.	82.45	82.30
Serisuri fonciari ale institutului „Albina”	—	100.8
Obligațiuni urbariale tomesiene de	100.—	100.—
Galbin	5.78	5.76
Napoleon	9.72 1/2	9.71
London (pe polița de trei luni)	122.80	122.90

Nr. 352. [1932] 2—3

CONCURS.

Se escrie de nou concurs pentru întregirea postului de învățătoriu în Certejul de jos din protopresbiteratul Iliei cu termin de 20 zile dela publicarea concursului.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 200 fl. v. a., cuartir liber în edificiul scoalei și lemne de foc de ajuns.

Doritorii au a-și inainta concursurile instruite în regulă până la termenul amintit la adresa subsemnatului, documentând și aceea dacă posed esamen din limba maghiară.

Gurasada 29 Octobrie 1884.

Oficiul ppresbiteral în conțelegere cu comitetul parochial.

Alesiu Olariu, adstr. ppter. al.

Nr. 72. [1931] 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parochiei vacante a treia din opidul Reșinari, protopresbiteratul Sibiiului declarată prin ordinul Veneratului Consistoriu archidiececan Nro 4802/1884 de clasa a II a, se deschide prin aceasta concurs cu termin de o lună de zile dela prima publicare.

Doritorii de a ocupa această parochia au a-și așterne petițiunile instruite conform statutului organic și regulamentului congresual din 1878 pentru parochii, la oficiul protopresbiteral în Sibiiu până la termenul mai sus numit.

Din ședința comitetului parochial gr. or. ținută la Reșinari în 27 Octobrie 1884.

Ioan Droc, Coman Hămbașan, notariu. președinte.

La Nr. 1068. In conțelegere cu oficiul protopresbiteral al tractului Sibiiului.

Sibiiu 29 Octobrie 1884.

Simeon Popescu, protopresbiter.

Nr. 364 1884. [1930] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de învățătoriu la scoala confesională gr. or. în comuna Vărmaga ținătoare de protopresbiteratul Geoagiului II, se escrie concurs până la 26 Novembre a. c. st. v.

Salariul anual regulat este 200 fl. v. a. cuartir și lemne de încălțit.

Doritorii de a ocupa acest post vor așterne suplicile lor la subscripșul oficiu protopresbiteral instruite cu documentele prescrișe până la termenul susindicat, se face cunoscut încă și acera, că deși numai cu l-a Decem-

bre a. c. cel ales va începe învățămentul, totuși salariul de 200 fl. i se va esolvi fără scădere.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Geoagiului II în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Secărámb, 24 Octobrie 1884.

Sabin Piso, protopresb.

Nr. 2249. [1929] 3—3

CONCURS.

Pentru administrarea corespundătoare a pădurilor comunale și bisericești, cari se află pre teritoriul comunelor, Seliște, Galeș, Tilisca, Vale, Sibiel, Căcova, Orlat, Gurariului, Aciliu, Mag și Săcel aparținătoare de cercul Seliștei, comitatul Sibiiului precum și pentru facerea planurilor de exploatare silvanel, cari vor mai fi de lipsă, prin

aceasta se deschide concurs pentru împlinire unui post de silvicultor cercuale.

Reședința oficioasă: Seliște.

Venitele împreunate cu acest post: salariu, bani de cuartir, paușal de cancellaria și călătoria, fac la olaltă 1265 fl. anuali.

Pentru facerea planurilor de exploatare afară de aceasta va veni o remunerațiune corespundătoare.

Competenții, cari afară de recerintele prescrișe în §. 36 art. de lege XXXI ex 1879 și cunoscința limbei oficioase maghiare posed și limba română și germână și totdeodată sunt vërșati și în afaceri de administrațiune silvanel, sunt provocați a-și inainta cererile înzestrate cu documente în termin de șese septemâni la subscrișul pretor. Seliște în 5 Novembre 1884.

Pretorele cercuale.

Nr. 356. [1933] 2—3

Edict.

Stoica Muntean legiuit bărbat al Anei Ganea amândoi de religiuinea gr. or. din Șulumberg protopresbiteratul Agnitei, care și a părășit soția sa cu necredința de 12 ani fără a se ști locul petrecerei lui: se citează prin aceasta ca în termin de 3 luni dela prima publicare a acestui edict să se prezenteze înaintea subsemnatului for matrimoniale, căci la din contră procesul divorțial intentat asupra-i, se va pertracta și decide și în absența lui. Dela oficiul protopresbiterale gr. or. al tractului Agnitei ca for matrimonial de I instanță.

Noerichiu în 8 Octobrie 1884.

Grigoriu Maier, adm. ppresbit.

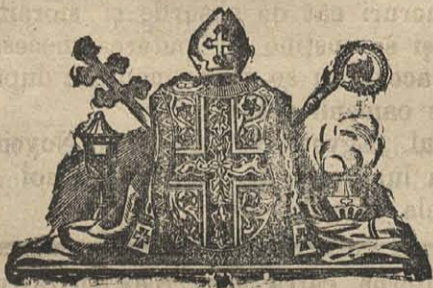
Zambach și Gavora.

Fabrica de vestminte și requisite bisericești

de rit catolic și grec. [1928] 2—30

în Budapesta, strada Vațului, Văczii utca Nr. 17.

Felon sau Odăjdii Albe, Stihare, Dalmatic, Baldachin, prapori. Toate feliturile de steaguri, și pentru societăți industriale (și pentru pompieri) co-

vor pe altariu, potiruri, pietohlebni-ca, cădelnițe, pacifical, candelde de altar, policandre pentru biserici, ripide, chivot, cărți de Evanghelie etc.

Comande se efectuesc prompt. — Obiectele, cari nu vor conveni, se vor schimba cu altele.

Chihlibariu

prima-imperial.

Prețul din întâmplare scădut al materialului brut me pune în poziția de a scădea prețul **cigaretelor de chihlibariu** până la 50%. Amatorilor li se dă deci ocașiune de a-și procura cigarete din acest material scump pe prețuri ne mai pomenite.

Cigarete 10 cm. lungi în loc de 10 fl. numai 4 fl. — cr.
" 8 cm. lungi în loc de 5 fl. numai 2 " 50 "
" 7 cm. lungi în loc de 4 fl. numai 2 " — "

Cilindre după fason oriental 20% mai mult.

Cigarete pentru sugări 10 cm. lung în loc de 12 fl. numai 6 fl.
" " " " 8 cm. lung în loc de 8 fl. numai 4 "
" " " " 7 cm. lung în loc de 6 fl. numai 3 "

Toate sunt aședate în o cutie învelită în piele Chagrin.

Espedarea se face pe lângă trimiterea prețului, sau cu rambursă. Comisiuni preste 10 fl. franco. Din considerarea marei fluctuațiuni a prețului materialului brut sunt răspundătoriu numai pentru obiectele afătoare gata. Observ că garantez soliditatea și calitatea mărfurilor, și ce nu ar conveni, se se retrimită preșpeșele mele și eu voi reîntorna prețul trimis franco.

[1919] 3—6

W. Henn, Viena, X. Dampfgasse II.

Infallibil.

Retrimitem banii primiți tuturor accolora, cari nu va avè efect

„Roborantium“

(mijloc de a cresce barba).

El lucră cu același efect la căpățina goală (pleșugie) la căderea părului, formarea petelor și la încăruntire. După întrebuițare mai deasă garantăm succesul. Expediția în sticle originale cu fl. 1.50, la sticle de probă fl. 1 prin J. Grolich în Brünn. „Roborantium“ s'a folosit cu succesul cel mai strălucit la slăbiciunea memoriei și la durere de cap.

Deposit principal în Transilvania: pentru Sibiiu: numai la băcânia F. A. Reissenberger. Bistrița: Fried. D. Hzerberth, farmacist. Cluș: Nicolau Sečky, farmacist. Feldioara: Wilhelm Schneider, farmacist. Aiud: Josef Oberth, farmacist. Praid: A. Weber, farmacist. Székely-Keresztur Fr. Ios. Jaeger, farmacist.

Tot acolo se află:

„Eau de Hébé“ alifie orientale pentru frumusețe și pentru frumosețe și albe la trup, depărtează petele de piele și de vërșat. — Prețul 85 cr. [719] 32

„Bonquet du Serail de Grolich.“

parfum de basmăuă pentru damele elegante. Dintre toate parfumurile cel mai bun. Pentru forma cea de tot frumoasă se poate întrebuița și ca presente. Prețul fl. 1.50.

Nu este înșelătorie.